

Prof. dr hab. Marek Chmaj

Warszawa, 10 maja 2016 r.

Wydział Prawa Uniwersytetu SWPS

Skrócona opinia dotycząca dorobku naukowego i aktywności naukowej w postępowaniu habilitacyjnym dra. Bartosza Majchrzaka

Niniejsza opinia stanowi skrócona wersję sporządzonej w dniu 10 maja 2016 r. recenzji dotycząca dorobku i aktywności naukowej w postępowaniu habilitacyjnym dra. Bartosza Majchrzaka.

Na wstępie przedmiotowej opinii, recenzent przedstawia wymogi, jakie muszą być spełnione, aby rozpoczęło się postępowanie habilitacyjne względem danej osoby. Kolejno umieszczone jest odniesienie do wykazu dokumentów na podstawie, których została dokonana ocena dorobku naukowego dra. Bartosza Majchrzaka. Jako główne osiągnięcie została wskazana monografia: B. Majchrzak: *Problem delimitacji administracyjnoprawnej w systemie prawnym w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2015, ss. 345.

Recenzja opisuje ścieżkę naukową dra Bartosza Majchrzaka. Przedstawia jego dotychczasowe osiągnięcia edukacyjne, w tym przyznane nagrody oraz zakres podjętych licznych prac dydaktycznych od 2002 roku, tj. od momentu ukończenia kierunku Prawo na Wydziale Prawa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie do chwili obecnej. Opinia wskazuje na zainteresowania Habilitanta, które w głównej mierze dotyczą regulacji administracyjnoprawnej, w tym instytucji prawa administracyjnego oraz jego aksjologii. W opinii zwrócono uwagę na obszerny dorobek dr Majchrzaka, który według recenzenta zasługuje na uznanie.

Recenzja w głównej mierze skupia się na monografii naukowej pt. „Problem delimitacji regulacji administracyjnoprawnej w systemie prawnym w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego”. Opisuując daną pracę, Recenzent początkowo ogólnie wskazuje zarys tematu, któremu poświęcił swoją pracę dr Majchrzak. Kolejno odnosi się do najważniejszych kwestii poruszanych w każdym z rozdziałów, w tym we wstępie oraz zakończeniu. Opinia koncentruje się na sprecyzowaniu najistotniejszych aspektów, które szczegółowo zostały rozwinięte w pracy. Nie jest wolna od sformułowań ocennych, dotyczących zarówno treści pod względem merytorycznym jak i samej techniki pisarskiej dr Majchrzaka, które sumarycznie przychylają się do pozytywnej oceny powyższej pracy. Ważnym jest, iż w opinii zostało wskazane, że rozprawa napisana przez Habilitanta

jest pionierską pracą naukową w kwestii opisanie delimitacji regulacji administracyjnoprawnej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego.

Końcowa część recenzji została poświęcona całościowej ocenie książki habilitacyjnej oraz postawy i dorobku naukowego Habilitanta. Wskazane zostało, iż przedmiotowa monografia spełnia warunki stawiane tego typu publikacjom, uzasadniając to przede wszystkim dużą znajomością poruszanych zagadnień, trafnych wnioskach oraz konkluzjach, co końcowo przekłada się na wybitny warsztat naukowy Autora. W konkluzji została zamieszczona pełna aprobata za dopuszczeniem Autora pracy do dalszych czynności przewodu habilitacyjnego, czego wynikiem będzie nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych w dyscyplinie prawo.

Prof. dr hab. Marek Chmaj

Recenzja dorobku naukowego i aktywności naukowej w postępowaniu habilitacyjnym dra. Bartosza Majchrzaka

Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., Nr 1852, z późn. zm.) w art. 16 ust. 1 i 2 zastrzega, że „1. Do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną. 2. Osiągnięcie, o którym mowa w ust. 1, może stanowić:

- 1) dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie;
- 2) zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego”.

Ocena dorobku naukowego dra. Bartosza Majchrzaka dokonana została na podstawie dokumentów załączonych do wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego, w szczególności sporządzonego przez Habilitanta autoreferatu, wykazu publikacji naukowych oraz informacji o osiągnięciach dydaktycznych i działalności popularyzującej naukę. Jako główne osiągnięcie naukowe w świetle art. 16 ust. 2 ustawy została wskazana monografia: B. Majchrzak: *Problem delimitacji regulacji administracyjnoprawnej w systemie prawnym w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2015, ss. 345.

Dr Bartosz Majchrzak jest absolwentem kierunku Prawo na Wydziale Prawa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, który w 2002 r. ukończył z wynikiem bardzo dobrym na podstawie pracy *Organy administracji architektoniczno-budowlanej*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Zygmunta Niewiadomskiego. Jednocześnie Habilitant ukończył z wynikiem bardzo dobrym studia na Wydziale Prawa Kanonicznego UKSW w Warszawie, wieńcząc je pracą dyplomową *Przygotowanie zawodowe młodocianych*, której promotorem był dr Mirosław Włodarczyk. Na pierwszym z wymienionych wydziałów uzyskał następnie stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa na podstawie pracy *Przenikanie się regulacji materialnoprawnej i procesowej w procedurze zgłoszenia robót budowlanych*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Zbigniewa Cieślaka (2007 r.).

Po obronie magisterium dr Bartosz Majchrzak rozpoczął pracę na stanowisku asystenta w Katedrze Postępowania Administracyjnego WPiA UKSW. Kolejno – od 2007 i 2010 r. – do chwili obecnej, Habilitant zatrudniony jest jako adiunkt w Katedrze Nauki Administracji i Ochrony Środowiska WPiA UKSW oraz adiunkt Wydziału Informatycznych Technik Zarządzania Wyższej Szkoły Informatyki Stosowanej i Zarządzania WIT w Warszawie.

W zakresie swojej pracy dydaktycznej, Habilitant prowadzi zajęcia: postępowanie administracyjne i sądowo-administracyjne (wykłady i ćwiczenia), prawo administracyjne (ćwiczenia), ustrój administracji publicznej (ćwiczenia), prawo ochrony środowiska (wykłady), nauka administracji (wykłady i ćwiczenia), służba cywilna (wykłady i ćwiczenia), rozstrzygnięcia administracyjne w prawie budowlanym (wykłady monograficzne), podstawy prawoznawstwa (ćwiczenia) oraz seminaria licencjackie i magisterskie na kierunkach Prawo i Administracja. Opiniowany był recenzentem 97 prac licencjackich oraz 291 prac magisterskich jako pracownik Wydziału Prawa i Administracji UKSW oraz 8 prac licencjackich w ramach zatrudnienia w Wyższej Szkole Informatyki Stosowanej i Zarządzania WIT w Warszawie, a także promotorem niemalże 200 prac – magisterskich i licencjackich. W zakresie działalności dydaktycznej, należy też wspomnieć o dodatkowej sferze aktywności Habilitanta, tzn. o pełnieniu przez niego funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego do Spraw Studentów UKSW – od 2006 r.

Dr Bartosz Majchrzak jest od 2002 r. członkiem Warszawskiego Seminarium Aksjologii Administracji, a od 2009 r. – członkiem Polskiego Towarzystwa Legislacji. W 2010 r. została mu natomiast przyznana Nagroda Rektora UKSW w Warszawie za osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjne. Na uznanie zasługuje przedstawiona przez Habilitanta lista konferencji naukowych, których był uczestnikiem. Dr Majchrzak brał bowiem udział w 20 konferencjach krajowych, organizowanych m.in. przez Trybunał Konstytucyjny, Polską Akademię Nauk, Naczelny Sąd Administracyjny czy Rzecznika Praw

Obywatelskich. Ponadto, jako pracownik Katedry Nauki Administracji i Ochrony Środowiska WPiA UKSW oraz członek Warszawskiego Seminarium Aksjologii Administracji, Opiniowany brał udział w komitetach organizacyjnych 9 innych konferencji naukowych i na 9 konferencjach wygłaszał swoje referaty. Dr Majchrzak uczestniczył także w seminarium *Obywatel wobec administracji. Konieczne zmiany w postępowaniu administracyjnym* w charakterze eksperta w ramach Forum Debaty Publicznej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (2012 r.), natomiast w 2015 r. – w debacie eksperckiej *Postulaty zmian regulacji prawnej jawności i jej ograniczeń* w ramach projektu badawczo-rozwojowego realizowanego na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa *Model regulacji jawności i jej ograniczeń w demokratycznym państwie prawnym*. W zakresie tego projektu wyróżnione zostało również zadanie pt. *Podstawy aksjologiczne jawności i ograniczeń jawności – jawność i ograniczenia jawności w demokratycznym państwie prawnym*, którego dr Majchrzak był jednym z głównych wykonawców. Opiniowany sporządzał opinie i ekspertyzy – m.in. na zamówienie Ministra Rozwoju Regionalnego i Miasta Kielce.

Zainteresowania dr. Bartosza Majchrzaka koncentrują się w dużej mierze na kwestii „wzajemnego przemieszczania się administracyjnoprawnej regulacji materialnej i procesowej”, czemu dowodzi opublikowana monografia pt. *Procedura zgłaszania robót budowlanych* (Warszawa 2008, ss. 217), stanowiąca rozszerzoną wersję rozprawy doktorskiej. W tym zakresie Habilitant przedstawił również listę opublikowanych fragmentów monografii, artykułów oraz głos obejmujących swoją tematyką głównie prawo budowlane oraz prawo ochrony środowiska.

Kolejnym obszarem zainteresowań naukowych Opiniowanego są instytucje ogólnego postępowania administracyjnego. Na uwagę w zbiorze publikacji naukowych dr. Bartosza Majchrzaka obejmujących tę dziedzinę zasługuje fragment – siedem rozdziałów – podręcznika akademickiego z serii Wykłady Becka: *Postępowanie administracyjne*. (współautorzy: W. Federczyk, M. Klimaszewski, Warszawa 2010 oraz wydania kolejne), dwa rozdziały podręcznika *Nauka administracji* (red. Z. Cieślak, Warszawa 2012), których jest autorem, a także glosy i fragmenty monografii. Warto też wspomnieć o artykułach z zakresu teorii prawnych form działania administracji, w tym w szczególności nietypowych działań organów administracji publicznej, relacji ich prawnej konstrukcji oraz ustaleń doktrynalnych, jak również normatywnych konsekwencji przypisania określonego charakteru tym działaniom.

Innym obszarem badawczym, w zakresie którego publikował dr Majchrzak jest również aksjologia prawa administracyjnego. Habilitant stara się wykazać odrębność i integralność regulacji administracyjnoprawnej, dla której kluczowa jest jego zdaniem refleksja nad wartościami, które prezentują

regulacje prawne. Wycinkiem nauki, w ramach którego Opiniowany wskazuje kolejne prace jest zagadnienie znaczenia Konstytucji i orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego dla rozwoju prawa administracyjnego, a następnie – kwestie dostępu do informacji publicznej, a także problematyka odpowiedzialności w prawie administracyjnym (w związku z pełnioną przez dr. Bartosza Majchrzaka funkcją Rzecznika Dyscyplinarnego do Spraw Studentów).

Należy podkreślić, że Habilitant w zakresie każdego ze wskazanych obszarów zainteresowań wymienił co najmniej po kilka artykułów, glos lub fragmentów monografii, których jest autorem. Stanowi to osiągnięcie bardzo znaczące, zwłaszcza mając na uwadze szeroki zakres tematyki tych prac. Wykaz publikacji naukowych dr. Bartosza Majchrzaka to 54 pozycje – m.in. 2 monografie, 20 części monografii, 13 artykułów oraz 6 glos. Jest to bez wątpienia dorobek, który zasługuje na uznanie.

Jak już wcześniej wspomniano, głównym osiągnięciem naukowym po obronie rozprawy doktorskiej jest monografia naukowa: *Problem delimitacji regulacji administracyjnoprawnej w systemie prawnym w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*. Publikacja ta bez wątpienia odpowiada wymogom stawianym tzw. „książkom habilitacyjnym”.

Analiza orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zagadnieniem bardzo interesującym, przede wszystkim z tego powodu, iż dotyczy ona stanowiska organu, który posiada szczególną pozycję w demokratycznym państwie prawnym. Wyjątkowy charakter orzecznictwa wynika także z faktu, iż problemy praktyk poszczególnych dogmatyk prawniczych odnoszone są do sfery oddziaływania Konstytucji, która jest punktem wyjścia do unormowań obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej. W polskiej literaturze przedmiotu nie było do tej pory pracy naukowej poświęconej problematyce delimitacji regulacji administracyjnoprawnej w orzecznictwie TK, z tym większym uznaniem należy przyjąć monografię Bartosza Majchrzaka.

Praca ta składa się ona z pięciu rozdziałów merytorycznych spiętych klasyczną klamrą wstępu i zakończenia. We wstępie Autor stawia niezwykle ciekawe i jednocześnie zasadnicze pytanie: co jest zasadniczą przyczyną rozbieżności poglądów sędziów Trybunału Konstytucyjnego w zakresie rozwiązywania danego problemu zawierającego „element administracyjnoprawny”? Postawił w związku z tym tezę, że u podstaw wskazanych rozbieżności orzeczniczych leżą trudności w rozgraniczeniu unormowań administracyjnoprawnych od regulacji innych gałęzi prawa. Odpowiedź na to zasadnicze pytanie znalazła się zarówno w treści poszczególnych rozdziałów merytorycznych, jaki i w zakończeniu. Autor słusznie wskazał, że niejednorodność stanowisk dotyczy określonej konstrukcji prawnej, która według jednej z dopuszczalnych interpretacji ma charakter

administracyjnoprawny, czyli może stanowić zarówno element normy prawa administracyjnego, jak i innej gałęzi prawa. Zauważył przy tym, że w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego tego typu „podwójne” przyporządkowanie dotyczyło m.in. niektórych kar wymierzanych w trybie administracyjnoprawnym, rozstrzygnięć w sprawie wniosku ekstradycyjnego czy rekompensat za tzw. mienie zabużańskie. Autor obronił przy tym tezę, że podstawowymi przyczynami zróżnicowania stanowisk sędziów Trybunału w odniesieniu do ukształtowania horyzontalnych granic regulacji administracyjnoprawnej są wieloznaczność tekstu prawnego (pomimo stosowania wykładni językowej) oraz wyznaczanie odmiennego rodzajowo zakresu kontekstu systemowego interpretowanej konstrukcji prawnej (przy stosowaniu wykładni systemowej). Wskazuje także, iż niekiedy wynik interpretacji systemowej jest uzasadniany w orzecznictwie Trybunału przez odwołanie się do wykładni funkcjonalnej, co wydaje się zgodne z regułami interpretacyjnymi dotyczącymi usuwania wieloznaczności tekstu prawnego.

Tytuł monografii został zakreślony precyzyjnie, ponieważ jasno wskazuje co jest przedmiotem rozważań Autora. Zastrzeżono przy tym, iż problem ten rozumiany jest szeroko jako sporna kwestia o charakterze merytorycznym, co objawia się w szczególności jako zgodność bądź niezgodność kontrolowanej normy prawnej z normą wyższego rzędu bądź formalnym jako dopuszczalność zainicjowania postępowania przez Trybunałem bądź innym np. rozumienie jakiegoś pojęcia konstytucyjnego. Powyżej wykonane zawężenie i doprecyzowanie przedmiotu pracy jest prawidłowe i zasadne. Autorowi udało się również trudna warsztatowo sztuka podziału treści pomiędzy poszczególne rozdziały. Wszystkie mają w granicach 50 stron.

We wstępie (s. 19 -28) wskazane są przyczyny podjęcia przedmiotowej tematyki oraz krótki opis zagadnień poruszanych w pracy. Autor wskazuje, iż przedmiotem pracy jest refleksja nad prawem jako normą (systemem norm), czyli zwrotem językowym wyrażającym powinność określonego zachowania się. Uściśla, iż rozważania dotyczą w szczególności płaszczyzny logiczno-językowej badania prawa jako systemu znaków, dodatkowo obejmując przy tym analizę praktyki prawniczej, która rozumiana jest jako proces wykładni prawa. We wstępie podane jest także wyjaśnienie określenia „regulacja administracyjnoprawna” rozumiane jako ogół norm prawnych, które decydują o wyróżnieniu prawa administracyjnego jako odrębnej gałęzi prawa. Wstęp zamyka krótkie streszczenie poszczególnych rozdziałów. Należy stwierdzić, że Autor konsekwentnie realizował założony we wstępie cel, w poszczególnych częściach pracy.

W rozdziale pierwszym zatytułowanym *Podział prawa na gałęzie a orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego* (s. 29 - 82) Autor przedstawia w ogólności zagadnienia, takie jak zakres prawa, w tym jego podział na gałęzie tj.

na prawo administracyjne, karne, cywilne, konstytucyjne. Kolejno analizuje związek między kryteriami wyodrębnienia wyżej wymienionych gałęzi prawa a orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego. Porusza także kwestię trudności w wyznaczeniu horyzontalnych granic prawa administracyjnego, powołując się na wzajemne przenikanie regulacji poszczególnych gałęzi prawa. Kolejno przechodzi do aspektu dotyczącego kognicji Trybunału Konstytucyjnego, przedstawiając to zagadnienie jako uzasadnienie wyboru pola badawczego ujawniającego problem delimitacji regulacji administracyjnoprawnej.

Rozdział drugi zatytułowany *Przenikanie się regulacji administracyjnoprawnej i karnoprawnej w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego* (s. 83 – 128) poświęcony został analizie zagadnienia kar: z tytułu nielegalnego użytkowania obiektu budowlanego, za naruszenie przepisów o rybołówstwie, za nieprzestrzegania warunków koncesji, a także kwestii przypisania punktów za przekroczenie dopuszczalnej prędkości przez kierującego pojazdem. Autor skupia się na sprecyzowaniu przedmiotów rozbieżności interpretacyjnych, uzasadnia ich charakter zarówno administracyjnoprawny jak i „inny” (w przypadku kary z tytułu nielegalnego użytkowania obiektu budowlanego, kary za naruszenie przepisów o rybołówstwie oraz kwestii przypisania punktów za przekroczenie dopuszczalnej prędkości jest to charakter karnoprawny). Porusza także zagadnienie konsekwencji wynikających z powyższej klasyfikacji.

Habilitant przedstawia w tym rozdziale również rozbieżność poglądów sędziów w zakresie administracyjnoprawnej lub karnoprawnej kwalifikacji określonych konstrukcji prawnych. Wskazuje, iż odmiennosc ocen związana jest z kierowaniem się różnymi przesłankami uznania danej konstrukcji za przynależną do jednej z gałęzi prawa. Powołuje się na fakt, iż niespójności w judykaturze Trybunału Konstytucyjnego są wynikiem wysokiego stopnia skomplikowania problemu wyznaczenia granicy regulacji administracyjnoprawnej w relacji do prawa karnego.

Rozdział trzeci nazwany *Przenikanie się regulacji administracyjnoprawnej i cywilnoprawnej w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego* (s. 129 – 180) zawiera analizę szeregu zagadnień, takich jak: rekompensaty za mienie zabużańskie, świadczenia związane z nienależnie opłaconymi składkami na ubezpieczenie zdrowotne, status gminy oraz spółki z udziałem Skarbu Państwa w kontekście legitymacji tych podmiotów do złożenia skargi konstytucyjnej oraz status prawnym Poczty Polskiej S.A.

W powyższej materii Autor skupia się przede wszystkim na analizie stanowiska opowiadającego się za administracyjnoprawnym oraz cywilnoprawnym charakterze powyższych konstrukcji. Dodatkowo porusza kwestię uzasadnienia tych kwalifikacji przez nawiązanie do wzorcowych cech

poszczególnych gałęzi prawa. Wskazuje na kryterium podziału na administracyjnoprawny lub cywilnoprawny charakter konstrukcji, w tym konsekwencji jakie wynikają z uznania przynależności konstrukcji do określonej gałęzi prawa. Autor precyzuje, iż rozbieżności interpretacyjne wynikają z różnic poglądów w zakresie ukształtowania granic regulacji administracyjnoprawnej w stosunku do unormowań prawa cywilnego.

W rozdziale czwartym zatytułowanym *Przenikanie się regulacji administracyjnoprawnej i konstytucyjnoprawnej w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego* (s. 181 - 236) Autor rozważa przenikanie się regulacji administracyjnoprawnej i konstytucyjnoprawnej na tle konstrukcji prawnych takich jak „dobro wspólne”, „akt normatywny” (w kontekście aktu normatywnego generalnego), „zakres działania podmiotu” oraz „spór kompetencyjny”. Autor prezentuje ekspozycję i opis stanowiska opowiadającego się za administracyjnoprawnym oraz konstytucyjnoprawnym charakterem danej konstrukcji prawnej. Wskazuje na uzasadnienie kwalifikacji zaprezentowanych poglądów przez nawiązanie do wzorcowych cech danej gałęzi prawa lub poglądów doktryny. Poruszona jest także kwestia ustalenia konsekwencji prawnych uznania przynależności konstrukcji do określonej gałęzi prawa administracyjnego lub konstytucyjnego.

Rozdział piąty zatytułowany *Wyznaczanie granic regulacji administracyjnoprawnej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego* (s. 237 – 292) poświęcony jest przyczynom zróżnicowania poglądów w zakresie rozgraniczenia regulacji administracyjnoprawnej oraz uzasadnienia określonego ukształtowania granic tej regulacji. Autor porusza kwestię paradygmatu jedności normatywno-aksjologicznej unormowań jako uzasadnienie określonego ukształtowania granic regulacji danej gałęzi prawa, w tym paradygmatu jedności normatywno-aksjologicznej regulacji administracyjnoprawnej. Autor poszukuje także prawidłowości rządzących procesem ustalania przez sędziów polskiego sądu konstytucyjnego kwalifikacji prawnej oraz związanych z tym rozbieżności co do wyniku tej oceny. Szuka również odpowiedzi na pytanie, czy istnieje względnie obiektywne kryterium, które przesądzałoby, że dana kwalifikacja przynależności gałęziowej jest prawidłowa.

Zakończenie (s. 293 – 298) zawiera szereg wniosków wynikających z pracy. Jednym z nich jest stwierdzenie, iż zasadnym jest podejmowanie prób wskazania prawidłowości dotyczących procesu ustalania przez sędziów Trybunału Konstytucyjnego przynależności danej konstrukcji do oznaczonej gałęzi prawa oraz związanych z powstaniem rozbieżności co do wyniku tej kwalifikacji. Może się to bowiem przyczynić do wyjaśnienia kwestii tego, czy istnieje względnie obiektywne kryterium przesądzające, że przyjęta kwalifikacja oznaczonej konstrukcji prawnej jest prawidłowa.

Bardzo pozytywne wrażenie robi bibliografia, która ukazuje jaką benedyktyńska niemal pracowitością wykazał się Habilitant. W swojej monografii wykorzystał prawie pięćdziesiąt aktów normatywnych, prawie osiemdziesiąt orzeczeń TK, kilkadziesiąt zdań odrębnych od orzeczeń TK, a do tego ponad trzysta pięćdziesiąt opracowań naukowych. Warto podkreślić, że wykorzystał niemal wszystkie dostępne w kraju publikacje naukowe dotyczące analizowanej problematyki oraz szereg publikacji anglojęzycznych.

Należy uznać, że tzw. „książka habilitacyjna” z naddatkiem spełnia warunki stawiane tego typu publikacjom. Jest to monografia oparta na solidnym warsztacie naukowym, dużej znajomości przedstawianych zagadnień, trafnych wnioskach i własnych poglądach Autora przekutych na jasne konkluzje. Zarówno baza źródłowa, dojrzałość własnych koncepcji jak i przytoczone zdania przedstawicieli doktryny powodują, że czytelnik dostaje do ręki niezwykle wartościową publikację pisaną na pograniczu prawa administracyjnego, prawa konstytucyjnego oraz teorii państwa i prawa.

Konkludując należy stwierdzić, że dorobek naukowy dra. Bartosza Majchrzaka uzyskany po otrzymaniu stopnia naukowego doktora stanowi znaczny wkład Autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej. B. Majchrzak ponadto wykazuje się bardzo istotną aktywnością naukową, co w pełni odpowiada wymogom określonym w art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. **Opowiadam się za dopuszczeniem Pan dra. Bartosza Majchrzaka do dalszych czynności przewodu habilitacyjnego, a w konsekwencji za nadaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych w dyscyplinie prawo.**

Prof. dr hab. Marek Chmaj